

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE

MĚSTA LIBERCE

PRO OBDOBÍ 2019-2021

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

1. Úvod	3
2. Analytická část.....	7
2.1. Předškolní vzdělávání	8
2.2. Základní vzdělávání.....	9
2.3. Střední vzdělávání.....	10
2.4. Zájmové a neformální vzdělávání.....	11
2.5. SWOT analýza	14
3. Manažerské shrnutí revize	16
4. Strategická část	18
5. Implementační část.....	36
6. Vyjádření zastupitelstva SML.....	39
7. Seznam příloh:.....	40

1. Úvod

Nositel plánu

Nositelem Místního plánu inkluze (dále jen „MPI“) je Statutární město Liberec (dále jen „SML“). Tento plán je rozšířením současně vznikajícího dokumentu Strategický plán sociálního začleňování pro SML(dále jen „SPSZ“) pro oblast vzdělávání. MPI má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání ve městě v rámci vzdělávací soustavy. MPI je tvořen na dobu tří let. Důraz je kladen na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty.

Nositel plánu je koordinátorem přístupu k proinkluzivním opatřením všech aktérů v oblasti vzdělávání v daném území, zajišťuje podmínky pro systematický přístup k dětem všech věkových i sociálních kategorií s cílem maximalizovat počet dětí v hlavním vzdělávacím proudu. Tím bude dosaženo snížení počtu dětí vyloučených či vyloučením ohrožených.

Významná úloha nositele plánu v roli koordinátora aktivit MPI, spočívá v jeho komunikaci s odbornou i laickou veřejností a se všemi zapojenými institucemi. Řada opatření na podporu inkluzivního vzdělávání je v Liberci ve větší či menší míře realizovaná. MPI je pro jeho nositele strategickým dokumentem a základním rámcem nejen pro vytváření nových proinkluzivních opatření, ale také pro udržení a rozvoj opatření stávajících.

Vzhledem k tomu, že cílovými skupinami opatření zahrnutých do MPI jsou buď přímo, nebo nepřímo děti a mládež, vnímá nositel plánu jako nutnost tato opatření naplňovat, neboť se jedná o investici do budoucnosti, která zlepší kvalitu života nejen cílové skupině, ale společnosti v daném území jako celku.

Tvorba plánu

Místní plán inkluze je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů Lokálního partnerství, podklady pro jeho vytvoření vznikaly zejména v rámci pracovní skupiny Vzdělávání, jejímiž členy jsou: SML (náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu, vedoucí oddělení školství, manažer SPSZ), Krajský úřad Libereckého kraje (odbor sociálních věcí, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu), MŠ Motýlek Liberec, ZŠ U Soudu Liberec, ZŠ Orlí Liberec, MAS Podještědí, Člověk v tísni o.p.s., MAJÁK o. p. s., Centrum Kašpar, Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p. o., Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s., D.R.A.K. z. s., Romodrom o. p. s., Středisko výchovné péče, Úřad práce ČR, Úřad vlády – Odbor pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“).

Při tvorbě plánu byl kladen důraz na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty. Východiskem pro plánování v oblasti vzdělávání byly vedle národních dokumentů (APIV 2016 – 2018¹, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020)², dokument Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje na období 2016 – 2020³, dokument Draft dalšího rozvoje předškolního a základního vzdělávání ve městě Liberec do roku 2020 (dále jen „Draft“)⁴ a Strategický rámec MAP

¹http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

²<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>

³<http://www.edulk.cz/LinkClick.aspx?fileticket=Jg6Qb1BiiiQ%3d&tabid=160&mid=756>

⁴<http://www.liberec.cz/files/dokumenty/odbory/odbor-skolstvi-kultury/draft-dalsiho-rozvoje-predskolniho-zakladniho-vzdelavani-ve-meste-liberec-do-roku-2020.pdf>

pro ORP Liberec (dále jen „MAP“)⁵. MPI má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v Liberci bez ohledu na zřizovatele či právní formu spolupracujících subjektů.

Hlavní cíl MPI

MPI si klade za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v rámci místní vzdělávací soustavy. Je třeba hledat a najít způsoby, jak podpořit v zapojených školách a organizacích takové vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které zamezí sociálnímu vyloučení dětí a žáků ve vzdělávání.

Komunikační a osvětové aktivity

S ohledem na úlohu nositele plánu jako koordinátora aktivit MPI, která spočívá v jeho komunikaci s odbornou i laickou veřejností, se všemi zapojenými institucemi, a jejíž význam je při naplňování proinkluzivních opatření nezpochybnitelný, jsou nedílnou součástí strategie také komunikační aktivity. Jejich naplňování bude realizováno formou seminářů, přednášek, studijních stáží a pracovních setkání na různých úrovních odbornosti (ředitelé škol a školských zařízení, rodiče, úředníci samospráv, veřejnost). Jedním z cílů je propojit relevantní aktéry, zvláště zástupce předškolního, základního a středního vzdělávání. Plánovanou osvětovou aktivitou je pozitivní působení na širokou veřejnost prostřednictvím zveřejňování článků s tuzemskými a zahraničními příklady dobré praxe s uvedením spojitosti a možného přenesení do místních podmínek. Prostor pro zveřejnění článků je na internetových stránkách a ve zpravodajích zapojených samospráv a škol.

Přístup laické a odborné veřejnosti k inkluzivnímu vzdělávání je často zatížen mediálními mýty a důsledky negativních kampaní. V případě laické veřejnosti se k tomu přidává i neznalost problematiky vzdělávání obecně. Do pracovní skupiny Vzdělávání jsou aktivně zapojeni zástupci laické veřejnosti a jejich volení zástupci samospráv se zástupci odborné veřejnosti. Všichni si vzájemně efektivně mohou vysvětlit případné nejasnosti a diskutovat o nastavení společných cílů a aktivit v oblasti vzdělávání. Důraz je kladen na intenzivní zapojení všech aktérů do procesu plánování MPI, a to již při definování cílů na samém počátku. Maximálním zapojením aktérů je zajištěna jejich zainteresovanost v procesu tvorby a realizace MPI, skrze ně následně dochází k předávání informací široké veřejnosti.

Jednou z možností, jak zlepšit obraz inkluzivního vzdělávání, jež je negativně zatížen mediálními mýty, je předávání příkladů dobré praxe. Díky zapojení SML do spolupráce s Agenturou je možné zajistit předávání široké škály příkladů dobré praxe z pohledu různých aktérů, konkrétně z pohledu škol, samosprávy, veřejnosti a také neziskových organizací.

V rámci komunikačních a osvětových aktivit je nezbytné více zaměřit pozornost na rodiny, které žijí v sociálním vyloučení nebo jsou sociálním vyloučením ohroženy. Pověření terénní pracovníci budou s nimi efektivně komunikovat tak, aby mohly být lépe vnímány jejich potřeby či obavy a tato část společnosti přestala být vyloučená z hlavního vzdělávacího proudu. Cíle bude dosaženo užší spoluprací s organizacemi působícími v oblasti sociálních služeb.

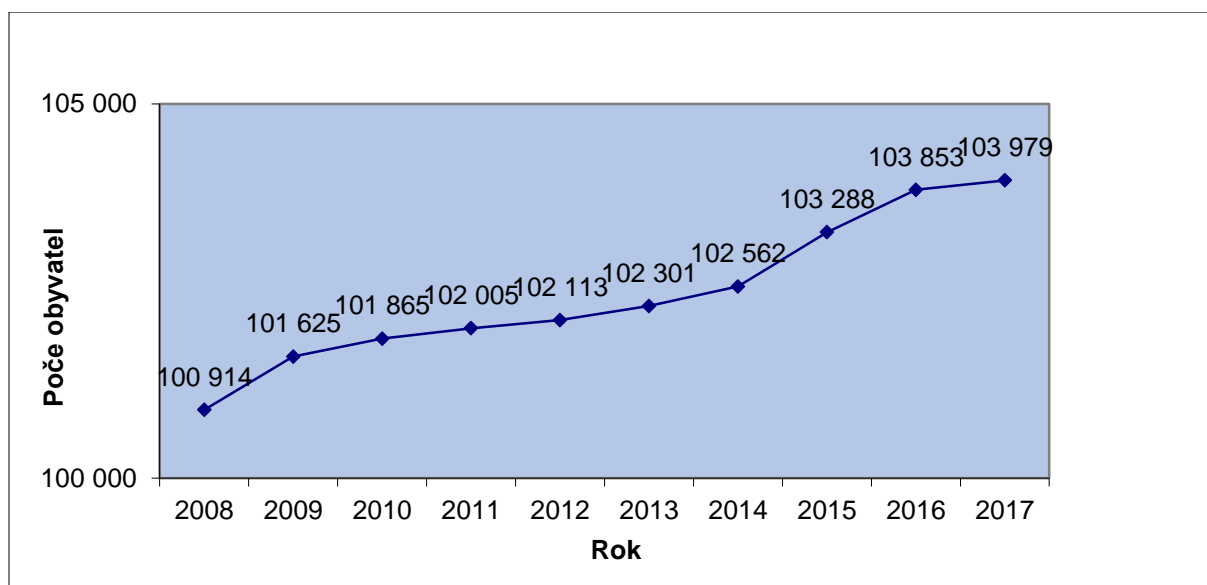
⁵http://www.podjestedi.cz/wp-content/uploads/2016/08/Strategicky-ramec-MAP_Liberecko_082016.pdf

Charakteristika města Liberec pro potřebu tvorby MPI s ohledem na sociální vyloučení

Místní plán inkluze pokrývá území statutárního města Liberec, ve kterém je uplatňován koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen „KPSVL“). Statutární město Liberec se nachází v severních Čechách pod Jizerskými horami nedaleko polských a německých hranic, na tzv. trojmezí. Je pátým největším městem v České republice a zároveň metropolí Libereckého kraje (největší a nejlidnatější město v kraji, přirozené centrum zaměstnanosti, vzdělanosti, kultury a sportu). Sídli zde Krajský úřad Libereckého kraje. Jako správní centrum je Liberec obcí s rozšířenou působností, která zahrnuje 28 obcí. Jak ukazuje graf č. 1, počet obyvatel Liberce průběžně narůstá. K 31. 12. 2017, činil 103 979 osob. Město je rozděleno na 33 městských obvodů a jeden obvod samostatný - Vratislavice nad Nisou.

Moderní historie je spjata převážně s textilní výrobou, kterou po přechodu na tržní hospodářství postupně nahradil automobilový průmysl, zaměřený především na subdodavatelské práce pro velké automobilky. S orientací výroby souvisí také rozšíření nestabilního a finančně nevýhodného zaměstnání tzv. prekarizované práce, nebo práce přes pracovní agentury.

Graf č. 1 – Vývoj počtu obyvatel v Liberci

Zdroj: ČSÚ

Podíl nezaměstnaných osob v Liberci k 30. 4. 2016 činil 6,7% (2017 5,3% a 2018 3,8%). Dokument *Zpráva o stavu romské menšiny Libereckého kraje za rok 2014* uvádí, že v Liberci je odhadovaný počet Romů 2.500 osob, z toho je 1.750 osob sociálně vyloučených.

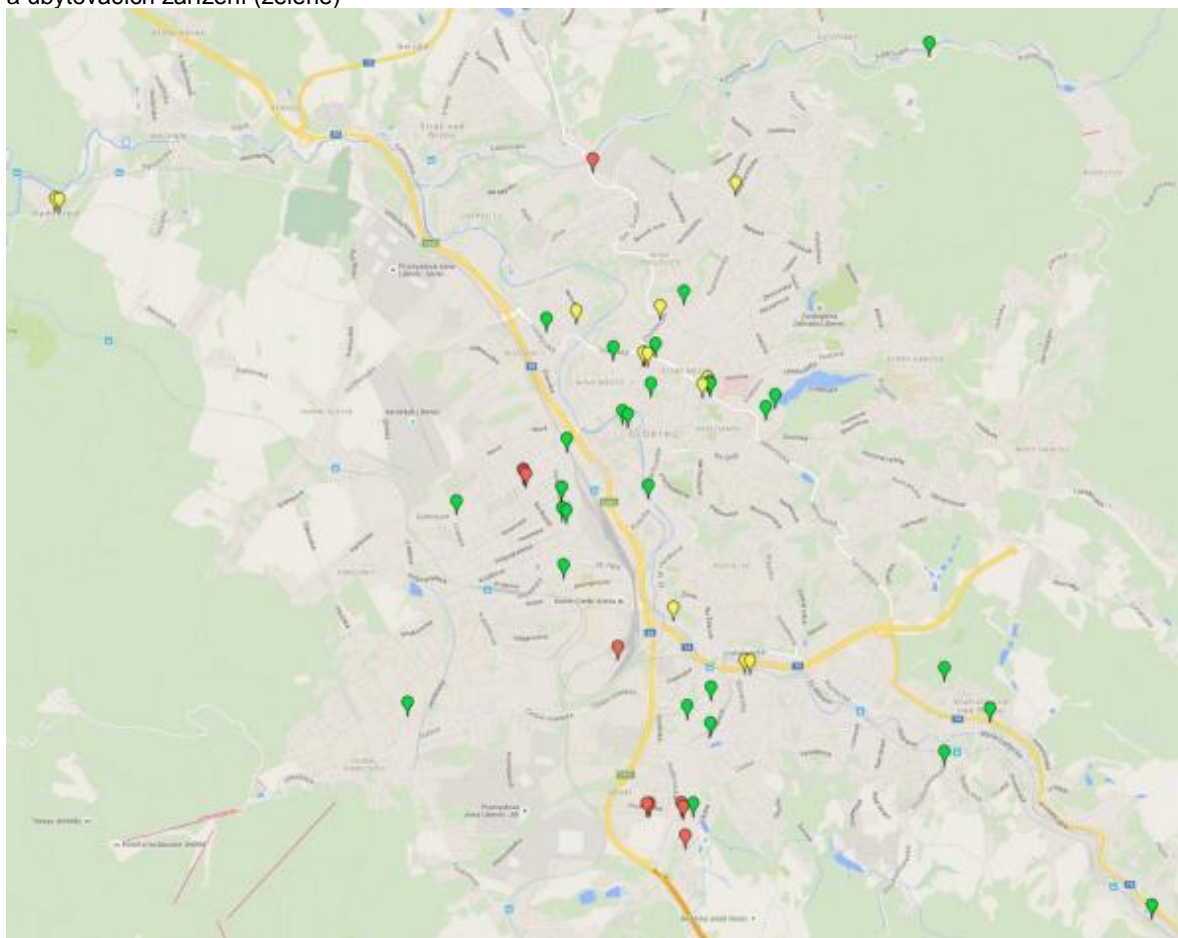
Identifikované sociálně vyloučené lokality (dále jen „SVL“)

Podrobný výčet sociálně vyloučených lokalit lze nalézt v dokumentu *Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec 2015*.⁶ Ve stejné zprávě jsou také

⁶http://www.liberec.cz/files/vizitky_prilohy/analyza-socialne-vyloucenych-lokalit-ubytoven-uzemi-mesta-liberce_verejna-verze.pdf

uvedeny lokality vyloučením ohrožené a veškerá ubytovací zařízení, kde se vyskytuje zvýšená koncentrace lidí závislých na dávkách v hmotné nouzi, ze kterých pokrývají svoje náklady na bydlení.

Obrázek č. 1 – Mapa sociálně vyloučených lokalit (červeně), rizikových lokalit (žlutě) a ubytovacích zařízení (zeleně)

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberec 2015

Na obrázku č. 1 můžeme pozorovat rozptýlení sociálně vyloučených lokalit, potenciálně ohrožených míst a ubytoven po městě. Z grafického znázornění je patrné, že lokality nevytvářejí žádnou ucelenou koncentraci v podobě domovních bloků či celých čtvrtí, ale jedná se víceméně o „ostrůvky“ sociálního vyloučení, které však nejsou izolovány od okolní zástavby. Úskalím širokého rozptylu lokalit je především nepřehlednost situace a obtížné zacílení integračních opatření, což souvisí i se soukromým vlastnictvím lokalit.

Ve zprávě z výzkumu Situační analýza Liberec z roku 2016 se žádné další SVL neobjevily. K jediné změně došlo přeřazením lokality Machnín ze skupiny ohrožených do skupiny sociálně vyloučených lokalit. Skupina potenciálně rizikových či ohrožených lokalit byla po rozhovorech s poskytovateli terénních sociálních služeb rozšířena o lokalitu nacházející se v ulicích Rybářská a Truhlářská ve čtvrti Nové Město. Žádná z identifikovaných lokalit či ubytoven není ve vlastnictví města.

Ohroženost sociálním vyloučením se netýká pouze Romů. Sociální vyloučení je možné definovat jako stav, v němž se ocitají lidé, kteří mají ztížený přístup k institucím, společenským sítím, ekonomickým a kulturním statkům, a participaci na chodu většinové společnosti, na níž jsou ovšem závislí. Tyto bariéry může představovat například zadlužení, rozvod, ztráta bydlení či zaměstnání, rozvoj duševní nemoci, alkoholismus atp., vzniklé jak v důsledku životní krize, tak mohou být tyto bariéry dlouhodobě „pěstovány“ v rámci

stabilních společenských sítí. Sociálně vyloučené osoby se svým životním podmínkám přizpůsobují a osvojují si specifické vzorce chování, které jsou mnohdy v rozporu s hodnotami majority. Za faktory indikující ohrožení sociálním vyloučením můžeme považovat mj. dlouhodobou nezaměstnanost nebo pobírání sociálních dávek v hmotné nouzi.

Počet ohrožených lokalit ve městě je pravděpodobně ještě vyšší, nicméně dochází zde k velice rychlým změnám a situace je nepřehledná. V potenciálně rizikových lokalitách žije přibližně 305 – 325 osob. Kvalita bydlení v těchto místech je nízká, nájemné se pohybuje v závislosti na velikosti bytu a zálohové platby za vodu. S náklady na další služby spojené s užíváním bytu se celkové náklady na bydlení v jednom bytě vyšplhají na 8 000 – 18 000 Kč.

Sledované lokality v Liberci vykazují různou míru sociálního vyloučení, většinou se však jedná o jednotlivé objekty, které nejsou výrazně prostorově odděleny od okolní zástavby. V části z nich nelze dokonce považovat za sociálně vyloučené všechny obyvatele a daná místa potom lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob*, nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenesou, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Kromě sociálně vyloučených lokalit, nebo lokalit vyloučením ohrožených, jsou v Liberci také sociálně vyloučení jedinci a rodiny i mimo tyto lokality. Podle kvalifikovaných odhadů do této skupiny spadá dalších 6 až 7 % obyvatel Liberce.

2. Analytická část

Charakteristika školství ve SML

Statutární město Liberec zřizuje 20 samostatných základních škol, z nichž jedna je speciální, 30 samostatných mateřských škol a dále jednu spojenou ZŠ a MŠ. Dále městský obvod Vratislavice nad Nisou zřizuje ještě jednu ZŠ a dvě MŠ. Na území Liberce jsou dvě Základní umělecké školy (z nichž jedna je součástí ZŠ) a Dům dětí a mládeže Větrník.

Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů

Liberecký kraj

Liberecký kraj v Liberci zřizuje tři speciální ZŠ a MŠ, 11 středních škol, z nichž jedna má součást MŠ, další dvě mají součást vyšší odbornou školu. Je příznivé, že na území města zřizuje kraj také Pedagogicko-psychologickou poradnu a tři Speciálně pedagogická centra (při speciálních školách). V rejstříku škol a školských zařízení je uvedena rovněž vzdělávací organizace Centrum vzdělanosti Libereckého kraje - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Soukromé školy

V Liberci působí dvě soukromé základní školy (z toho jedna je speciální), deset mateřských škol, sedm středních škol. Rovněž zde má svoje středisko soukromá vysoká škola: Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.

Církevní škola

Křesťanská základní škola a mateřská škola J. A. Komenského

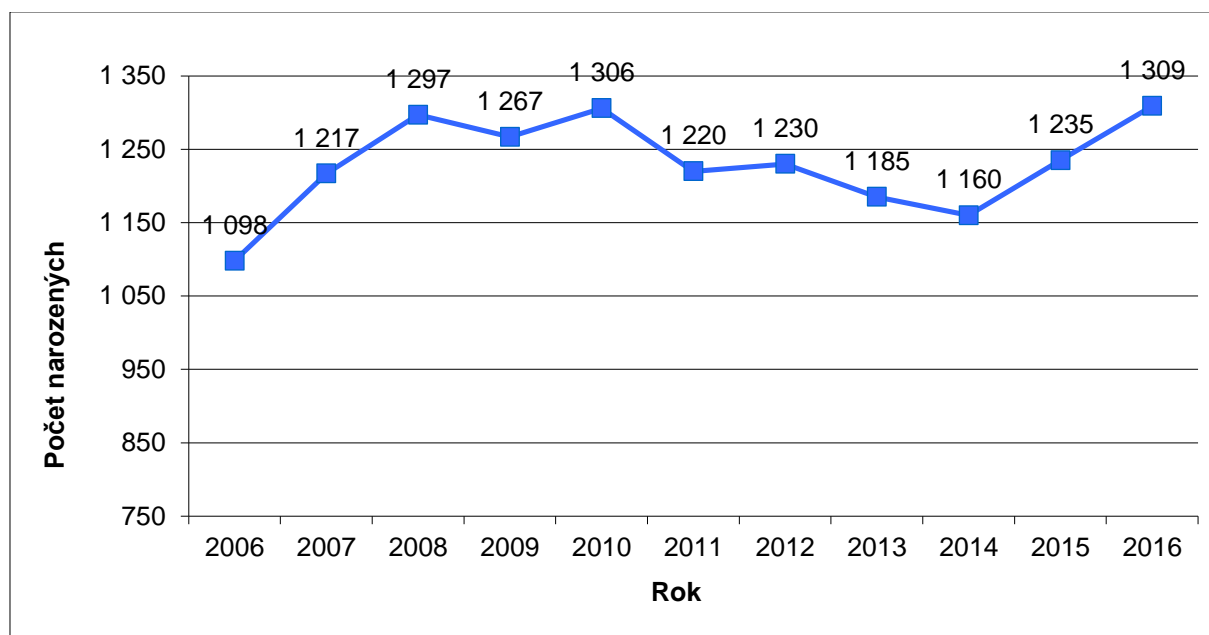
Veřejná vysoká škola

Technická univerzita v Liberci

2.1. Předškolní vzdělávání

V Liberci disponuje nejvyšší kapacitou míst (cca 3000) pro předškolní vzdělávání SML jako zřizovatel 31 MŠ a 2 MŠ zřizované MO Vratislavice nad Nisou. Vzdělávací nabídku dětem s potřebou podpory z důvodu zdravotního handicapu kromě speciálních tříd v některých obecních školách nabízejí také dvě speciální MŠ zřizované Libereckým krajem. Při nemocnici je rovněž MŠ zřízena Libereckým krajem. Jedna církevní a deset soukromých mateřských škol nabídku vzdělávání pro děti předškolního věku doplňují. V posledních letech je porodnost ve správním obvodu pověřeného úřadu Liberec s menšími výkyvy přibližně 1 200 dětí ročně (viz Graf č. 2). Daří se plně umístit děti v povinném posledním roce předškolního vzdělávání (dle platné legislativy od 1. 9. 2017). Již nyní jsou v souladu s potřebami rodičů a dle kapacit MŠ zařazovány do škol také děti mladší tří let.

Graf č. 2 - Počet narozených ve správním obvodu obce s pověřeným úřadem Liberec od 2005 do 2016

Zdroj: ČSÚ, 2017

Město jako zřizovatel v minulosti operativně reagovalo na demografický vývoj úpravou kapacit MŠ. Významný vliv na naplněnost mateřských škol má také skutečnost, že do Liberce dojíždějí rodiče malých dětí za prací a děti se snaží umístit do MŠ v místě pracoviště (v roce 2015 to bylo cca 65 dětí). **Asi 4 % dětí ve věku 3-6 let z rodin ohrožených sociálním vyloučením do MŠ nedocházelo (kvalifikovaným odhadem se jednalo o 100 dětí).** S některými z těchto dětí pracují NNO v rámci předškolního klubu a v rámci SAS (sociálně-aktivizačních služeb). Kapacita těchto služeb je omezená, přesto je zaznamenán v posledních letech příznivý vývoj. Rodiče jsou např. v předškolním klubu informováni o možnostech předškolního vzdělávání a následně děti sami přihlásí do MŠ. Povinný poslední rok docházky do MŠ pro všechny předškoláky situaci změnil jen částečně. Pro dokladování zlepšení chybí celostátní registr dětí, ze kterého by se dalo jednoznačně

určit, zda konkrétní dítě rodiče v souladu s legislativou do MŠ zapsali. Organizace Člověk v tísni ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování realizovala rovněž na území města Liberec průzkum o nové praxi povinného zápisu předškoláků. Ani tento průzkum nemohl přinést průkazné výsledky o počtech dětí ze SVL, které do MŠ mají docházet a které skutečně docházejí.

V mateřských školách v Liberci je v roce 2016 zřizováno 14 speciálních tříd (v roce 2017 – tříd – 12 a v roce 2018 – 11 speciálních tříd), zaměřených zejména na práci s dětmi s logopedickými vadami, podporu zde dostávají i děti s dalšími handicap. Za účelem zkvalitnění předškolního vzdělávání pro ohrožené děti v Liberci byla podána žádost o financování projektu „Vzdělávejme společně děti předškolního věku v Liberci“ do výzvy OP VVV. Součástí návrhu je mj. rozšíření kapacit předškolního klubu, spolupráce neformálních center, podpora adaptace dětí v MŠ, a další vzdělávání pro pedagogy MŠ. Projekt byl podpořen. Jeho realizace je přímým doložením snahy SML reagovat na současnou situaci a předškolní vzdělávání znevýhodněných dětí dále zkvalitňovat.

V Liberci je zřízena jedna přípravná třída. Třída je součástí školy Základní škola, Liberec, Kaplického 384, příspěvková organizace a je určena dětem, pro které je místně dostupná. Ve školním roce 2017/2018 ji navštěvovalo 11 dětí. Do této třídy chodí zejména děti, které při zápisu do ZŠ dostanou odklad kvůli nedostatečné připravenosti na zahájení povinné školní docházky. Nejedná se jen o romské děti.

2.2. Základní vzdělávání

Ze složení žáků na základních školách je zřejmé, že **zařazení sociálně znevýhodněných žáků není segregované. Většina jich dochází do ZŠ zřizovaných obcí podle spádové oblasti. Procento žáků se sociokulturním znevýhodněním obvykle nepřesahuje 10 % z celkového počtu žáků školy. Jednotlivci pak docházejí do všech ZŠ v Liberci.** Rozmístění koresponduje s rozložením bydliště většího počtu romských a sociálně znevýhodněných žáků, a také se snahou sociálně znevýhodněných osob sdružovat se do škol, kde je atmosféra pro ně příznivá. Současný stav má nejen historické kořeny. Důvodem je rovněž následování starších sourozenců, jiných příbuzných či kamarádů ze stejné lokality. Volné kapacity základních škol neumožňují ředitelům zákonným způsobem odmítnout žáky s bydlištěm mimo jejich spádový obvod.

Některé ZŠ poskytují možnost doučování (samy nebo ve spolupráci s NNO), dále poskytují podle svých možností nabídku volnočasových aktivit. Pedagogové se účastní vzdělávacích aktivit. Množství asistentů pedagoga na jednotlivých školách se díky změně legislativy po 1. 9. 2016 zdvojnásobilo, což pedagogové povětšinou vítají. Ve školních poradenských pracovištích (dále jen „ŠPP“) však chybí psychologové a speciální pedagogové. Přestože finanční prostředky jsou nyní k dispozici (v souladu s doporučením ŠPZ nebo ze Šablon), není dostatek potřebných odborníků na trhu práce. Kapacita školských poradenských zařízení nepostačuje potřebné masivní podpoře pedagogů, kteří pracují s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Školy mají výchovné poradce, kteří se věnují kariévnímu poradenství a školní metodiky prevence, kteří dohlížejí na prevenci rizikového chování.

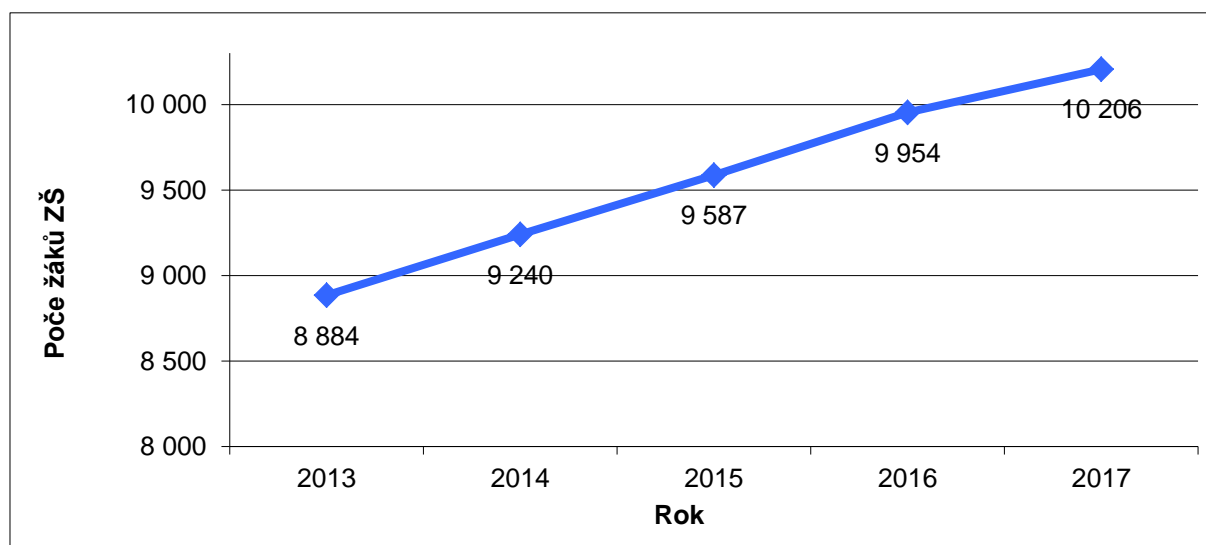
Nově, v souladu s legislativou účinnou od 1. 9. 2016, ředitel na každé škole zodpovídá za poskytnutí podpory všem dětem, žákům a studentům se SVP. Jednou z možností, jak naplnit legislativu v praxi, je pověření pedagoga školy, který bude vykonávat pozici koordinátora inkluze. Zpravidla to bude další pracovník ŠPP, který vedle výchovného poradce, komunikuje nejprve s pedagogy ve škole a návazně s odborníky ze ŠPZ. Koordinátor inkluze je garantem vzniku Plánů pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrných opatření 1. stupně a jejich využívání v praxi.

Pokud i tak bude mít žák ve výuce problémy, koordinátor zahájí jednání se školským poradenským zařízením a rodinou. Podpůrná opatření od 2. stupně podpory výše jsou

nároková a ze zákona jsou finančně zabezpečena. Tato skutečnost je přínosem pro školu a především pro děti, žáky a studenty, neboť dříve financování podpory bylo pouze omezené. Pro sociálně znevýhodněné trvá možnost především financování asistenta pedagoga a několik dalších finančních podpor rovněž z rozvojových programů MŠMT, tj. nesystémových a nenárokových.

Žáci základních škol se každoročně účastní dní otevřených dveří jednotlivých SŠ, dále burzy škol **EDUCA MYJOB LIBEREC** a spolupracují s místními středními školami i jiným způsobem. Osvědčila se praxe, kdy SŠ umožní žákům ZŠ navštívit laboratoře, či odborné učebny a připraví pro ně program. Podobné aktivity nabízí v návaznosti na krajský projekt na podporu technického vzdělávání TechYes např. SPŠ strojní, SPŠ stavební, SŠ strojní, stavební a dopravní, SŠ v ul. Na Bojišti.

Graf č. 3 – Vývoj počtu žáků ZŠ na území města Liberec od roku 2013 do roku 2017 (školy všech zřizovatelů)

Zdroj: MŠMT, 2018

2.3. Střední vzdělávání

Ve městě Liberec se nachází 19 středních škol různých zřizovatelů. SML nezřizuje žádnou střední školu. I tak je zde nabídka s širokým spektrem studijních oborů, kde školy nabízejí vzdělávání od učebních oborů až po obory vyšší odborné školy (dále jen „VOŠ“). Všeobecné vzdělávání poskytují v Liberci tři gymnázia, z nichž dvě zřizuje Liberecký kraj a jedno je soukromé. Na jednom je poskytován také obor Gymnázium - vybrané předměty v cizím jazyce. Je to škola:

- Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace,

Další krajská škola poskytuje kromě oborů Gymnázium také obory Předškolní a mimoškolní pedagogika a Pedagogické lyceum:

- Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Liberec, Jeronýmova 425/27, p. o.

Soukromá škola poskytující obor Gymnázium (čtyřleté a osmileté):

- Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Pět dalších středních škol poskytuje maturitní obory (kategorie M i L0), dvě z nich také obory VOŠ. Jedná se o školy zřizované Libereckým krajem:

- Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Liberec, Šamánkova 500/8, příspěvková organizace
- Střední průmyslová škola stavební, Liberec 1, Sokolovské náměstí 14, příspěvková organizace

- Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Liberec 1, Masarykova 3, příspěvková organizace
- Střední průmyslová škola textilní, Liberec, Tyršova 1, příspěvková organizace
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace

Sledovaná cílová skupina sociálně znevýhodněných žáků je na středních školách zastoupena spíše na oborech H, případně E, které nabízejí následující krajské školy:

- již zmíněná zdravotnická škola, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace
- Střední škola a Mateřská škola, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvková organizace
- Střední škola strojní, stavební a dopravní, Liberec II, Truhlářská 360/3, příspěvková organizace
- Střední škola gastronomie a služeb, Liberec, Dvorská 447/29, příspěvková organizace
- Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999, příspěvková organizace.

Poslední zmíněná škola poskytuje především obory E nejen pro žáky se SVP, rovněž nabízí obor kategorie J (Obchodní škola) a obory kategorie C (Praktická škola jednoletá, Praktická škola dvouletá).

Z hlediska budoucího uplatnění pro žáky, kteří získají na těchto školách výuční list, je možné pokračovat ve studiu nástavbových oborů, které nabízejí kromě SOŠ Jablonecká, tři střední školy s obory H (SŠ a MŠ Na Bojišti, SŠSSD Truhlářská a SŠGS Dvorská).

Oborovou nabídku doplňují soukromé školy, kterých je na území SML zřizováno sedm:

- Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.
- Střední odborná škola obchodní, s.r.o.
- Střední škola právní - Právní akademie, s.r.o.
- Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
- Střední škola Kateřinky - Liberec, s.r.o.
- Střední škola oděvního designu Kateřinky - Liberec, s.r.o.
- Střední škola designu interiéru Kateřinky - Liberec, s.r.o.

Střední školy spolupracují se základními školami v Liberci, případně v celém kraji, protože potenciální uchazeči o studium střední školy nejsou limitováni spádovými obvody a navíc mají možnost ubytování v Domovech mládeže v Liberci.

Přesné údaje o tom, zda a do kterých středních škol nastupují sociálně znevýhodnění žáci základních škol, nejsou k dispozici. Dále chybí údaje o úspěšnosti těchto žáků ve studiu na středních školách a učilištích a o jejich zaměstnanosti.

2.4. Zájmové a neformální vzdělávání

Střediska volného času

Dům dětí a mládeže Větrník, Liberec, příspěvková organizace je školským zařízením pro zájmové činnosti a volnočasové aktivity, které zřizuje SML.

Ve školním roce 2017/2018 nabízí 170 zájmových útvarů. Poplatek za účastníka je vybírán v rozmezí 1300 až 2100 Kč ročně. Slevy pro rodiny v hmotné nouzi nejsou pevně stanovené, ale jsou možné po osobní dohodě. Kromě placených kroužků se děti a mládež mohou účastnit bezplatných aktivit V-klubu. DDM spolupracuje se školami i s NNO, stejně jako s dalšími institucemi. V uvedeném školním roce docházelo do DDM 1 436 dětí, žáků a

studentů. Jednalo se také o sociálně znevýhodněné a romské žáky, jejich přesnější počet není evidován.

Středisko volného času Narnie je zřizováno církví. Ve školním roce 2017/2018 doplňuje DDM Větrník nabídkou 27 zájmových útvarů, které navštěvuje 236 dětí a žáků.

Základní umělecké školy

Základní umělecká škola, Liberec, Frýdlantská 1359/19, příspěvková organizace, je zřizována SML.

Škola nabízí vzdělání v několika oborech a to: výtvarný, hudební (individuální výuka hry na hudební nástroje, kolektivní výuka – sborový zpěv a orchestr), taneční, dramatický obor.

V roce 2017/2018 navštěvovalo školu v hudebním oboru 1120 žáků, ve výtvarném 329 žáků, v tanečním 214 žáků a v dramatickém 159 žáků.

Školné činí pro individuální výuku hry na hudební nástroje 1800 Kč za pololetí. Ostatní obory jsou méně nákladné: výtvarný 950 – 1200 Kč, dramatický nebo taneční 850 – 1150 Kč. Do ZUŠ Liberec nedocházelo ve zmíněném školním roce žádné dítě ohrožené sociálním vyloučením. Pokud ano, zákonní zástupci o této skutečnosti ZUŠ neinformovali. ZUŠ Liberec od školního roku 2016/2017 neposkytuje slevy, ve výjimečných případech může slevu poskytnout ředitel. Rozhodnutí lze vydat pouze na základě dobrovolně předložených dokumentů a bez možnosti jejich ověření, což se z hlediska udržení vyváženosti rozpočtu školy jeví jako problém.

Základní škola a základní umělecká škola, Liberec, Jabloňová 564/43, příspěvková organizace, zřizována SML.

Škola ve školním roce 2017/2018 poskytuje vzdělání v hudebním oboru pro 399 žáků. Kolektivní výuka (sborový zpěv, orchestr apod.) stejný počet - sborový zpěv, rovněž hra v orchestru od 5. ročníku ZUŠ. Půlroční školné je 1200 Kč. V případě hmotné nouze a složité sociální situace rodiny je možné projednat na základě písemné žádosti a eventuálním doložení soc. odboru možnost odkladu, snížení nebo zproštění úhrady za vzdělávání (školného). V současnosti sociálně vyloučené žáky nijak nesledují, vždy je to individuální, jedná se o statisticky zanedbatelný počet.

Příspěvková organizace SML

Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p. o. SML mimo jiné zajišťuje:

- klientům informační a vzdělávací činnost a volnočasové aktivity pro děti zaměřené na sport, kulturu a vzdělávání, v rámci předcházení sociálnímu vyloučení u příslušníků etnik, národnostních menšin a cizinců,
- dobrovolnickou činnost, která je realizována prostřednictvím Dobrovolnického centra AMIKUS zaměřeného na děti, seniory a zdravotně znevýhodněné občany,
- spolupracuje s příspěvkovými organizacemi SML

Nestátní neziskové organizace působící na území SML

Tato pasáž uvádí informace o NNO, které se zapojily do Pracovní skupiny Vzdělávání v rámci Lokálního partnerství a předpokládají svou účast v aktivitách Strategického plánu sociálního začleňování, nebo podle strategické části MPI.

Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o. p. s., zřizuje Svaz neslyšících a nedoslýchavých v České republice.

Hlavním předmětem činnosti společnosti je poskytování registrovaných terénních, ambulantních a pobytových, sociálních služeb dle platné právní úpravy osobám v nepříznivé sociální situaci, ve které se ocitly z důvodů zdravotního postižení, chronického onemocnění nebo věku, a terénní sociální práce v ohrožených rodinách s dětmi.

Mezi hlavní cíle společnosti patří:

- poskytování odborného sociálního poradenství,
- poskytování právního, psychologického a dluhového poradenství,
- sociálně aktivizační služby,
- služby sociální rehabilitace,
- poskytování činností v rámci pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí (SPOD),
- pořádání osvětových a informačních akcí.

Člověk v tísni, o. p. s.

Organizace působí na adrese Tatranská 597, Liberec. Je nevládní neziskovou organizací vycházející z myšlenek humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. Lidskou důstojnost a svobodu považuje za základní hodnoty. Věří, že lidé kdekoli na světě mají mít právo rozhodovat o svých životech a společně sdílet práva vyjádřená Všeobecnou deklarací lidských práv⁷.

Liberecká pobočka Člověka v tísni zaměřená na programy sociální integrace vznikla v roce 2002. Místy působení jsou Chrastava, Mimoň, Liberec, Nové Město pod Smrkem, Hrádek nad Nisou, Česká Lípa, obce a města ve Frýdlantském výběžku a Ralsko. Zajišťuje terénní sociální práci s jednotlivcem a rodinou, nízkoprahový klubem pro mládež, vzdělávací aktivity, jako jsou podpora vzdělávání v rodinách, karierní poradenství a předškolní klub.

Občanské sdružení D.R.A.K. z. s. - Liberec

Sídlí na adrese Oblačná 450/1. Jedná se o službu zaměřenou na rodiny s dětmi do 26 let. Posláním služby je zajistit rodinám v nepříznivé životní situaci podporu v takové míře, aby byly schopny za pomoci sociálního pracovníka svou nepříznivou situaci řešit. Další cílovou skupinou jsou senioři, osoby se zdravotním postižením a osoby s tělesným a kombinovaným postižením. Odborné sociální poradenství je zaměřeno zejména na poskytování poradenství v oblasti sociálních systémů, kompenzačních pomůcek, v oblasti vzdělávání a v oblasti práva a psychologie.

Součástí sociálních služeb v občanském sdružení D.R.A.K. z. s. je odborná pedagogická činnost s poradenstvím zaměřená na sociálně slabé rodiny s dětmi. Náplň aktivit pro děti a jejich rodiče je různorodá a vychází z jejich individuálních potřeb. V rámci poskytování pedagogických služeb sdružení provozuje pohybové aktivity, výtvarně – tvořivé aktivity, doučování, poradenství pro rodiče. Navazuje spolupráci nejen s rodiči a dětmi, ale také se ZŠ, respektive s třídními učiteli dětí. V průběhu roku pořádá zájmové akce.

⁷<http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=czc>

MAJÁK o. p. s.

Sídlo obecně prospěšné společnosti se nachází v objektu bývalé mateřské školy na adrese Konopná 776, Liberec 14.

Posláním MAJÁKU je napomáhat při řešení negativních sociálních jevů rozšířených mezi dětmi, mládeží a mladými dospělými, a to jak preventivním působením na základních a středních školách, tak při řešení již vzniklých rizikových situací pomocí odpovídajících programů, volnočasových aktivit a sociálních služeb.

Poskytované služby:

- Programy primární prevence na základních a středních školách
- Nízkoprahové sociální služby
- Organizace diskusních a zájmových klubů, seminářů a dílen pro mládež
- Pořádání táborů, koncertů, sportovních a dalších akcí se zaměřením na prevenci rizikového způsobu života u cílových skupin
- Zprostředkování služeb jiných poskytovatelů s cílem zajistit komplexní péči
- Nabídka výkonu obecně prospěšných prací při výkonu alternativních trestů pro mladistvé

Romodrom o.p.s., adresa kanceláře je: Příční 279, 460 07 Liberec VII Horní Růžodol

Společnost poskytuje sociální služby a nabízí vzdělávací programy lidem, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením, nebo se ocitli v nepříznivé životní situaci. Romodrom byl založen jako občanské sdružení v roce 2001 s cílem pomoci zejména lidem romského etnika. Téma sociálního vyloučení je však mnohem širším problémem a týká se čím dál větší skupiny obyvatel. Cílem Romodrom o. p. s. je pomoci těmto lidem hledat řešení v jejich nelehkých situacích a posilovat jejich kompetence při řízení svých osudů.

Při naplňování tohoto cíle se Romodrom řídí zásadami:

- poznat dobře prostředí, ve kterém rodina žije
- pracovat s ohledem na specifické podmínky v těchto rodinách
- porozumět příčinám nepříznivé situace
- řešit sociální situaci komplexně jako soubor souvisejících příčin a následků
- hledat taková řešení, která povedou k osamostatnění klienta.

2.5. SWOT analýza

Charakteristika vzdělávacího systému statutárního města Liberec s důrazem na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a potřeby škol, školských zařízení a dalších aktérů, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání

Silné stránky

- Dobrá úroveň komunikace mezi většinou aktérů, zájem o problematiku, kvalitní vedení ze strany města
- Existence předškolního klubu pro ohrožené děti (Člověk v tísni o. p. s., IT ve škole)
- Dobrá dostupnost předškolního vzdělávání – místně i kapacitně, přípravná třída při ZŠ Kaplického
- Speciální třídy MŠ se zaměřením na všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- Program doučování znevýhodněných dětí (MAJÁK o. p. s., Člověk v tísni o. p. s.)
- Výchovní poradci ve školách, kariérní poradci, koordinátoři inkluze, burzy škol
- Široká nabídka hrazených volnočasových a zájmových aktivit (DDM, ZUŠ, skatepark, kroužky ve školách, sportovní kluby, NNO, TJ Lokomotiva Liberec, knihovna, oblastní galerie, muzeum, divadla...), v omezeném rozsahu i bezplatných
- DVPP včetně školení a kurzů zaměřených na inkluzi, specifika znevýhodněných žáků, práci s heterogenní skupinou apod.

- Snaha o sblížení kultur a pochopení kulturních specifík (akce Mezinárodní den Romů, Hudební festival národnostních menšin Libereckého kraje, Letní festival cizinců a národnostních menšin: Liberec - jedno město pro všechny, Roma Spirit, Romský festival Khamoro a další aktivity)
- Kvalitní spolupráce s PPP Liberec
- Široká vzdělávací nabídka středních škol v Liberci
- Individuální projekty Libereckého kraje:
Podpora a rozvoj sociálních služeb pro rodiny a děti v Libereckém kraji
Nastavení systémové podpory rodin s dětmi v Libereckém kraji
- Projekty Statutárního města Liberec:
Vzděláváme společně děti předškolního věku v Liberci
Férové školy v Liberci
- Stipendijní program pro žáky středních škol zřizovaných Libereckým krajem ve vybraných oborech vzdělání
- Od roku 2016 výrazně vyšší počet asistentů pedagoga ve školách (na ZŠ všech zřizovatelů v Liberci):
ve školním roce 2016/2017 bylo vykázáno 71 fyzických osob, 41,7 úvazků
ve školním roce 2017/2018 bylo vykázáno 130 fyzických osob, 82,8 úvazků

Slabé stránky

- Nesystémové financování služeb rané péče pro ohrožené děti ve městě (proto malá kapacita předškolního klubu pro ohrožené děti a SAS)
- Stále existují děti ve věku 3-6 let z rodin ohrožených sociálním vyloučením, které nedochází do mateřských škol
- Nedostatek specializovaných pracovníků v mateřských školách - speciální pedagogové
- Nekompletní školní poradenská pracoviště na základních školách (mají většinou jen výchovného poradce a metodika primární prevence, chybí speciální pedagogové, případně psychologové)
- Neexistující supervize pro pedagogy
- Chybějící údaje o vzdělávací dráze znevýhodněných žáků po dokončení ZŠ
- Nedostatečná podpora žáků se SVP při přechodech mezi stupni vzdělávání
- Nedostatečná personální kapacita města pro vedení procesu zavádění inkluzivních opatření a administraci projektů
- Nedostatečné volně přístupné prostory pro volnočasové a zájmové aktivity dětí a žáků
- Chybějící speciální třídy specializované na děti a žáky s poruchou autistického spektra, s hraniční psychiatrickou diagnózou a s těžkými poruchami chování a chybějící odborné zařízení, které by poskytovalo vzdělávání dětem a žákům a podporu jejich rodinám. Rovněž by poskytovalo podporu běžným školám, kam jsou tyto děti a žáci v současnosti zařazováni.

Hrozby

- Zamítnutí grantových žádostí, nedostatečná finanční a materiální podpora
- Nedostatek specialistů a odborných pracovníků na trhu práce (speciální pedagogové, psychologové, asistenti pedagoga)
- Nejistota plynoucí z nově zaváděných legislativních změn
- Nepochopení inkluzivních opatření
- Krajský akční plán (KAP) – inkluzivní vzdělávání se nestalo prioritou Libereckého kraje na následující tři roky
- Nepřipravenost všech aktérů na realizaci procesů inkluze
- Neschopnost se přizpůsobit novým metodám práce
- Neochota akceptovat změny

- Přetížení ze zvyšujících se nároků a syndrom vyhoření pedagogů a pracovníků školských poradenských zařízení
- Nedostatečná kapacita dalších zapojených aktérů (NNO, terénní pracovníci...)
- Kumulace ohrožených dětí na několika málo školách, následný odliv dětí z majority na jiné školy
- Minimální podpora škol po linii státní správy v zavádění legislativních změn do praxe
- Nedostatečná kapacita Sociální aktivizační služby na území Liberce

Příležitosti

- Využití dostupných odborníků (např. speciální pedagogové v MŠ speciálních, ZŠ praktických a ZŠ speciálních)
- Využití finančních prostředků grantové výzvy OP VVV, IROP a OPZ k podpoře legislativních změn rovného přístupu ke vzdělání
- Spolupráce s ASZ a z toho plynoucí možnost podávat žádosti také ve výzvách KPSVL
- Rozvoj vzdělávací infrastruktury
- Další profesní rozvoj pedagogických pracovníků a posílení jejich odborného zázemí
- Realizace aktivit Místního akčního plánu (MAP)
- Možnost rozvíjet nastavený systém primární prevence ve školách na území SML
- Získávání a zapojení dalších externích partnerů do inkluzivních aktivit (spolupráce se zaměstnanci: ZOO, divadel, muzea, oblastní galerie; hasiči, policie, vojáci...)
- Spolupráce a výměna zkušeností mezi partnery (ZŠ, MŠ, SŠ, NNO)
- Vyhledání spolupracujících rodičů z vyloučených lokalit, jejich získávání pro myšlenku důležitosti proinkluzivních opatření a využití jejich vlivu na ostatní členy komunity
- Podpora procesu začleňování dětí do MŠ jejich vlastními rodiči z vyloučených lokalit
- Vytváření příležitostí k poznávání a pochopení kulturních specifik a odlišností
- Osvětová práce s nejširší rodičovskou veřejností
- Sdílení příkladů dobré praxe z jiných obcí ČR a obcí v zahraničí
- Získávání zkušeností ze zahraničí
- Vyšší míra spolupráce odboru školství a sociálních věcí s odborem sociální péče

3. Manažerské shrnutí revize

Po prvním roce implementace opatření MPI členové pracovní skupiny vzdělávání začali s procesem revize plánu. Cíl „*IV. Maximální počet žáků středních škol za spolupráce všech aktérů úspěšně ukončí střední stupeň vzdělání*“ se ukázal jako příliš ambiciózní. Skutečná situace byla zjišťována rozhovory s koordinátory inkluze v ZŠ. Na většině základních škol učitelé žáky k pokračování ve vzdělávání připravují. Motivování učitelem ale nestačí. Významnou roli hrají členové rodiny a další blízké osoby z okolí žáka. Dobré vzory mezi dospělými jsou většinou zastoupeny málo. Z tohoto důvodu žáci pod vlivem rodičů často odcházejí ze základní školy přímo registrovat se na Úřad práce. Pokud se ve škole podaří motivovat žáka k podání žádosti o přijetí na střední školu, je to pouze první krok. Dále je třeba se účastnit přijímacího řízení, potom 1. září skutečně do školy nastoupit a pravidelně do školy docházet. Bez podpory všechny tyto kroky žáci ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí často nezvládají. Dříve nebo později z popsaného procesu dobrovolně odcházejí a začleňují se mezi nezaměstnané tak, jak to vidí kolem sebe. Stanou se pro společnost přítěží a zároveň pro své budoucí děti se stávají špatným vzorem.

Z uvedených důvodů členové pracovní skupiny věnovali nejprve na podzim 2017 dvě jednání cíli IV. Metodou Stromů analyzovali problém a snažili se hledat opatření, která by v procesu

podpory žáků nejvíce pomohla. Na základě analýzy se shodli na tom, že je třeba získat pro podporu těchto žáků učitele ze středních škol. Jako přínos se jeví komunikace učitele ZŠ, který žáka provází a směřuje k dalšímu studiu a komunikace učitele SŠ, který by se žákovi dokázal vhodně věnovat i na střední škole. Je třeba upozornit na to, že střední školy nezřizuje SML. Z toho plyne, že představitelé magistrátu nemají potřebné kompetence, aby mohli o realizování podpory žáků rozhodnout. S ohledem na tuto skutečnost pracovní skupina formulovala ve strategické části MPI nové aktivity, které jsou v možnostech Magistrátu města Liberec. První aktivitou je navázání spolupráce s vybranými řediteli středních škol. Rovněž se členové dohodli na ponechání potřebných aktivit, které bude možné naplnit, pokud se podaří dobře navázat spolupráci s řediteli středních škol.

Na dalších třech jednáních pracovní skupiny vzdělávání v roce 2018 členové diskutovali o jednotlivých aktivitách. Protože původních aktivit bylo celkem 52, koordinátorka inkluze obce, vedoucí oddělení školství a konzultantka inkluzivního vzdělávání vždy připravily monitoring aktivit konkrétního strategického cíle. Postupně byly projednány aktivity zaměřené na podporu zavádění inkluzivního vzdělávání v mateřských školách, dále v základních školách a na posledním jednání členové pracovní skupiny revidovali aktivity pro volný čas a formulovali nově aktivity i název cíle IV. Maximální počet žáků základních škol za spolupráce všech aktérů pokračuje na středním stupni vzdělání.

Na tvorbě revize se podíleli členové pracovní skupiny vzdělávání – zástupci těchto organizací:

Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o. p. s.

Člověk v tísni, o. p. s. – pobočka Liberec

Komunitní středisko Kontakt Liberec, p. o.

Krajský úřad Libereckého kraje

Mateřská škola "Motýlek", Liberec, Broumovská 840/7, p. o.

Mateřská škola "Kytička", Liberec, Burianova 972/2, p. o.

Mateřská škola "Kamarád", Liberec, Dělnická 831/7, p. o.

Mateřská škola, Liberec, Jeřmanická 487/27, p. o.

Mateřská škola, Liberec, Klášterní 466/4, p. o.

Mateřská škola "V zahradě", Liberec, Žitavská 122/68, p. o.

Národní institut pro další vzdělávání, pracoviště Liberec

Pedagogicko-psychologická poradna, Liberec 2, Truhlářská 3, p. o.

Statutární město Liberec

Základní škola a Mateřská škola při nemocnici, Liberec, Husova 357/10, p. o.

Základní škola, Liberec, Aloisina výšina 642, p. o.

Základní škola, Liberec, Orlí 140/7, p. o.

Základní škola, Liberec, Sokolovská 328, p. o.

Základní škola, Liberec, Švermova 403/40, p. o.

Základní škola, Liberec, U Soudu 369/8, p.

Výsledek všech pěti jednání pracovní skupiny vzdělávání je zpracován v nové strategické části. Změny lze vyčíst v přílohách revidovaného MPI.

4. Strategická část

Strategická vize

Na území statutárního města Liberec jsou uplatňovány vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které za spolupráce všech aktérů účinně podporují rovný přístup ke vzdělávání dětí, žáků a studentů, zvláště dětí a žáků z odlišného kulturního prostředí a dětí a žáků s odlišnými životními podmínkami.

Strategické cíle

Na základě analytické části MPI stanovujeme hlavní strategické cíle MPI Liberec. Specifické cíle a opatření jsou uvedeny níže. Strategické cíle odpovídají tomu, že pracovníci SML mají většinou dobře zmapované nedostatky a potřeby v oblasti sociálního vyloučení, uvědomují si potřebnost proinkluzivních opatření, ale naráží na neochotu a obavy většinové veřejnosti či kolegů z Magistrátu města Liberec. V rámci všech strategických cílů se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování mezi důležitými aktéry města a dále na otevřenou komunikaci s veřejností.

Stanovujeme tyto strategické cíle:

- I. Maximální počet dětí se za spolupráce všech aktérů účastní předškolního vzdělávání a široké škály volnočasových a zájmových aktivit
- II. Žáci absolvují povinnou školní docházku za spolupráce všech aktérů přednostně v hlavním vzdělávacím proudu podporování v úspěchu v adekvátně dimenzovaných (personálně, finančně, odborně, metodicky vedených) školách (zvláště základních)
- III. Žáci od 6 do 15 let věku mají k dispozici širokou škálu volnočasových a zájmových aktivit
- IV. Maximální počet žáků základních škol za spolupráce všech aktérů pokračuje na středním stupni vzdělání

I. Maximální počet dětí se za spolupráce všech aktérů účastní předškolního vzdělávání a široké škály volnočasových a zájmových aktivit

S ohledem na novelu 178/2016 Sb. školského zákona, která zavádí od 1. 9. 2017 povinný předškolní rok pro všechny děti, jsou všechny MŠ povinny pracovat se všemi dětmi, včetně dětí z odlišného kulturního prostředí a dětí s odlišnými životními podmínkami, co nejdříve a zavést účinné postupy, jak rodiny ve vyloučených lokalitách vhodně oslovit. V rámci tohoto strategického cíle se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování přímo v mateřských školách a na vybudování účinného systému podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich rodičů.

I.1. Specifický cíl: Od školního roku 2017/2018 jsou děti v MŠ soustavně podporovány v úspěšnosti při vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu, zvláště 10% z celkového počtu dětí z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami (tj. asi 350 dětí)

I.1.1. Opatření podporující zvyšování odborných kompetencí pedagogů i asistentů a jejich uplatnění v přímé práci s dětmi v mateřských školách.

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.1.1.	Od školního roku 2017/2018 školní poradenská pracovníci – speciální pedagogové, vykonávají poradenskou činnost.	Aktivity škol	Počet úvazků podle potřeb MŠ	Rozpočet školy Šablony II.	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy
I.1.1.2.	Od školního roku 2017/2018 je inkluze na MŠ metodicky podpořena odborníkem pro oblast práce s dětmi z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově 10,0 úvazků pedagogů je metodicky podpořeno	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami
I.1.1.3.	Od roku 2017 se školní asistenti nebo asistenti pedagoga v MŠ vzdělávají v programech zvyšování úrovně kompetencí.	Aktivity škol	Dle potřeb MŠ školní asistenti nebo asistenti pedagoga absolvují vzdělávání v programech zaměřených na zvyšování	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	SML ve spolupráci s TUL

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
			kompetencí.				
I.1.1.4.	Pedagogové MŠ si vyměňují zkušenosti z praxe při vzdělávání dětí se SVP s pedagogy z jiných MŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně 20 zapojených pedagogů MŠ	Šablony I.	Realizace od 2016 Šablony I.	Školy	
I.1.1.5.	Pedagogové MŠ spolupracují s pedagogy ZŠ a úspěšně vedou děti se SVP k začleňování do hlavního proudu základního vzdělávání.	Aktivity škol	Minimálně 20 zapojených pedagogů MŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
I.1.1.6.	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin (a - Čtenářská pregramotnost b - Matematická pregramotnost e - Inkluze)	Aktivity škol	Minimálně 30 pedagogů MŠ se vzdělává	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy	
I.1.1.7.	Vzdělávání pedagogických pracovníků a dalších pracovníků ve vzdělávání, jehož cílem je zavádění nových metod zaměřených na inkluzi.	Aktivity spolupráce	Minimálně 20 zapojených škol	OP VVV	Realizace od 2020	SML ve spolupráci se školami	
I.1.1.8.	Od roku 2020 je inkluze na MŠ podpořena odborníkem pro oblast práce s dětmi se SVP	Aktivity spolupráce	Minimálně 20 MŠ zavede novou pozici	OP VVV	Realizace od 2020	SML ve spolupráci se školami	

I.1.2. Opatření podporující personál školy v přímé práci s rodinami dětí.

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.2.1. Školy v Liberci disponují od roku 2017 pozicemi školní asistent pro personální zajištění práce s rodičem a dítětem podle potřeb MŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově počet 2,5 úvazků školních asistentů v různých MŠ	Šablony OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Školy Realizátor SML ve spolupráci se školami	
I.1.2.2. Personální zajištění (např. pedagog nad rámec svých pracovních povinností) práce s rodičem a dítětem podle potřeb MŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně jeden pedagog v každé MŠ rozvíjí práci s rodiči nad rámec pracovních povinností	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
I.1.2.3. Od školního roku 2017/2018 minimálně 30 MŠ zapojuje rodiče do zážitkových aktivit s dětmi	Aktivity spolupráce	Minimálně 30 MŠ zapojuje rodiče do zážitkových aktivit s dětmi	Rozpočet školy	Od školního roku 2017/2018	Školy	
I.1.2.4. Město jako zřizovatel podporuje docházku dětí do MŠ a od školního roku 2017/2018 přispívá na zajištění standardního stravování dětí se SVP.	Aktivity spolupráce	Minimálně 4 děti se SVP podpořeny ročně	Obědy do škol pro děti od 3 do 15 let (MPSV, FEAD/SR)	Projektová žádost 2016 Realizace od září 2016	Školy	

I.1.3. Opatření podporující činnost předškolních klubů a jejich spolupráci s mateřskými školami se záměrem usnadnit dětem i jejich rodinám přechod dítěte z předškolního klubu do mateřské školy.

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.3.1. Od roku 2017 fungují v Liberci minimálně dva předškolní kluby, které navštěvuje 30 dětí ročně.	Aktivity spolupráce	Dva předškolní kluby, které navštěvuje 30 dětí ročně	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2016	SML ve spolupráci s NNO a TUL	

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.3.2.	Předškolní kluby realizují jedenkrát měsíčně (od roku 2017) pravidelné tzv. adaptační dny ve spolupráci s MŠ za účelem motivace 30 dětí a jejich rodin k zápisu do standardního předškolního vzdělávání.	Aktivity spolupráce	Motivace rodin 30 dětí k zápisu dětí do standardního předškolního vzdělávání	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2016	SML ve spolupráci s NNO a se školami	

I.1.4. Opatření podporující sociální služby a jejich spolupráci s mateřskými školami se záměrem usnadnit dětem i jejich rodinám zahájení docházky dítěte do mateřské školy.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.4.1.	Od roku 2018 bude poskytnuta v rámci SAS pro rodiny s dětmi služba 80klientům z rodin ohrožených sociálním vyloučením.	Aktivity spolupráce	V rámci SAS pro rodiny s dětmi bude 80klientů ohrožených sociálním vyloučením motivováno k vyšší kvalitě péče o děti	OP Z	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	LK ve spolupráci s NNO	
I.1.4.2.	Od roku 2018 bude podpořeno v rámci terénní sociální práce 15 rodin ohrožených sociálním vyloučením k umístění předškolních dětí do MŠ hlavního vzdělávacího proudu.	Aktivity spolupráce	V rámci terénní sociální práce bude motivováno 15 rodin ohrožených sociálním vyloučením k zápisu jejich dětí do MŠ hlav. vzděl. proudu.	Státní rozpočet, Dotace SML, Projekt OPZ	Realizace od 2016	SML ve spolupráci s Libereckým krajem a s NNO	

I.1.5. Opatření podporující osvětu veřejnosti v oblasti inkluzivního předškolního vzdělávání.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
I.1.5.1.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

II. Žáci absolvují povinnou školní docházku za spolupráce všech aktérů přednostně v hlavním vzdělávacím proudu podporování v úspěchu v adekvátně dimenzovaných (personálně, finančně, odborně, metodicky vedených) školách (zvláště základních)

Strategický cíl je zaměřen na žáky ve věku povinné školní docházky. V rámci něho se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování a na vybudování účinného systému podpory žáků a rodičů se speciálními vzdělávacími potřebami. Všichni žáci jsou odpovídajícím způsobem směřováni k maximálnímu využití potenciálu každého z nich. Učitelé a ředitelé si uvědomují praktická rizika a malou připravenost škol na změnu ve vzdělávacím přístupu směrem k individualizaci. Přitom opakovaně upozorňují na nedostatečné finance pro personální zajištění (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky). Z jednání pracovní skupiny dále vyplývá obava nejen z financí, ale i z nedostupnosti vhodného personálu v regionu (např. dobří asistenti pedagoga nebo obecně speciální pedagogové, psychologové).

II.1. Specifický cíl: Od školního roku 2017/2018 jsou žáci ve věku povinné školní docházky soustavně podporováni v úspěšnosti při vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu, zvláště 10% z celkového počtu žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami (tj. asi 900 žáků)

II.1.1. Opatření podporující zvyšování počtu odborných pozic v základních školách.

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.1.1. Podpora školních poradenských pracovišť ve zprostředkující a koordinující roli směrem k dalším subjektům vzdělávání v komunitě (PPP, logopedická péče, OSPOD, NNO, lékař atd.). Školy v Liberci pilotně ověří pozici koordinátor inkluze ve škole.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově: 5,5 úvazku při ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 07/2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
II.1.1.2. Školy v Liberci disponují od roku 2017 pozicemi asistent pedagoga nebo školní asistent minimálně 0,5 úvazku	Aktivity škol	Minimálně celkově: 11,5 úvazků při ZŠ	Rozpočet školy, Šablony	Realizace od 2017	Školy	

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.1.3.	Od roku 2017/2018 působí na 17 ZŠ v Liberci kariérový poradce.	Aktivity spolupráce	Na 17 ZŠ v Liberci působí kariérový poradce v celkové výši úvazku 4,9.	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor EDUCA QUALITY, z. ú. ve spolupráci se školami	

II.1.2. Opatření podporující zvyšování odborných kompetencí personálu v základních školách a uplatnění těchto kompetencí v přímé práci s žáky.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.2.1.	Od roku 2017 se 10 asistentů (4 školní a 6 asistentů pedagoga) v ZŠ vzdělává v programech zvyšování úrovně kompetencí.	Aktivity škol	10 asistentů se vzdělává	Rozpočet školy	Realizace od 2017	Školy	
II.1.2.2.	Pedagogové ZŠ si vyměňují zkušenosti z praxe při vzdělávání žáků se SVP s pedagogy z jiných ZŠ.	Aktivity spolupráce	Minimálně 27 zapojených pedagogů ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	
II.1.2.3.	Pedagogové ZŠ spolupracují s pedagogy MŠ a úspěšně vedou děti se SVP k začleňování do běžného vzdělávacího proudu.	Aktivity škol	Minimálně 13 zapojených ZŠ	Rozpočet školy	Realizace od 2017	Školy	
II.1.2.4.	Od roku 2017 bude zajištěna metodická podpora pro pedagogy ZŠ pro oblast práce s dětmi z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.	Aktivity spolupráce	Metodická podpora pro minimálně 12 pedagogů ZŠ	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci se školami	

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.2.5.	Od 2017/2018 si kariérní poradci vzájemně předávají zkušenosti a zvyšují úroveň svých kompetencí. Např. schůzky, semináře, workshopy, návaznost na projekt SML viz aktivita II.1.4.2.	Aktivity spolupráce	kariérní poradci minimálně 15 ZŠ mezi sebou spolupracují	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor EDUCA QUALITY, z. ú. ve spolupráci se školami	
II.1.2.6.	Zvyšování profesních kompetencí pedagogů prostřednictvím zavádění nových metod zaměřených na inkluzi.	Aktivity spolupráce	Minimálně 10 zapojených škol	OP VVV	Realizace od 2020	SML ve spolupráci se školami	
II.1.2.7.	Aktivity s prvky podporujícími sociální a osobnostní rozvoj, organizované pro pedagogické pracovníky a další pracovníky podílející se na vzdělávání dětí a žáků.	Aktivity spolupráce	Minimálně 10 zapojených škol	OP VVV	Realizace od 2020	SML ve spolupráci se školami	

II.1.3. Opatření podporující školská zařízení a sociální služby a jejich spolupráci se základními školami se záměrem usnadnit žákům a jejich rodinám plnění povinné školní docházky.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.3.1.	Město jako zřizovatel podporuje zdravý životní styl a od školního roku 2017/2018 přispívá na zajištění standardního stravování žáků se SVP.	Aktivity spolupráce	Minimálně 130 žáků se SVP podpořeno ročně	MŠMT (např. Women for women) MPSV Potravin. pomoc	Realizace od září 2017	Školy	

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.3.2.	Od roku 2017 bude minimálně 150 žáků účastníkem kroužků s činnostmi, při kterých jsou rozvíjeny prosociální, kognitivní a emoční dovedností	Aktivity spolupráce minimálně 150 žáků účastníkem kroužků	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor Dům dětí a mládeže Větrník ve spolupráci se školami	
II.1.3.3.	NNO nově zajišťuje pro žáky 4. – 9. tříd ZŠ, či pro žáky 1. – 4. ročníků SŠ programy kariérního poradenství. (Povinně 40 hodin bagatelní podpory.)	Aktivity spolupráce 10 žáků individuálně podpořených	OP VVV	Projektová žádost 2017 Realizace od 2017	NNO ve spolupráci se školami	
II.1.3.4.	Školy realizují výchovné komise, popř. se účastní případových konferencí OSPOD. Aktéři: OSPOD, ŠPZ, škola, NNO, atd.).	Aktivity spolupráce Je realizována průměrně minimálně jedna výchovná komise na ZŠ za rok	Rozpočet školy	Realizace od 2017	Školy popřípadě OSPOD ve spolupráci se školou	

II.1.4. Opatření podporující spolupráci různých aktérů se základními školami se záměrem usnadnit žákům a jejich rodinám rozhodování o profesním směřování žáků.

Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.4.1.	Úřad práce Liberec (případně NNO) a příspěvkové organizace zajišťují pro žáky 4. – 9. tříd ZŠ (případně SŠ) doplňkové programy kariérního poradenství.	Aktivity spolupráce 1050 podpořených žáků ročně	Státní rozpočet, případně OP Z	Realizace od 2017/2018	ÚP (případně NNO) ve spolupráci se školami	
II.1.4.2.	Ve školním roce 2016/2017 (září – prosinec/2016) proběhne ze strany SML pilotní program kariérního rozvoje založený na získávání zkušeností žáků přímo v prostředí firem. Jedná se o ZŠ Kaplického a ZŠ Česká, určeno pro 5. – 9. ročníky.	Aktivity spolupráce 500 podpořených žáků	SML	Realizace 2016/2017	Realizátor Vzdělávací a poradenská společnost AABYSS, s.r.o. ve spolupráci se školami a zaměstnavateli	

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.4.3.	Od 2017/2018 probíhají workshopy mezi zaměstnavateli a žáky 4. – 9. tříd ZŠ v zájmu propojování světa „školy“ a světa „práce“. Zapojeno bude alespoň 18 škol a aspoň pět zaměstnavatelů.	Aktivity spolupráce	Workshopů se účastní alespoň 18 škol a aspoň pět zaměstnavatelů. Zajišťuje kariérový nebo výchovný poradce.	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor EDUCA QUALITY, z. ú. ve spolupráci se školami	

II.1.5. Opatření podporující kompetence zřizovatele Statutárního města Liberec – oddělení školství ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání v základních školách.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.5.1.	Od roku 2017 bude zřízena pozice koordinátora inkluze pro SML, např. formou spolupráce s vytipovanou ZŠ	Aktivity spolupráce	Pozice koordinátor inkluze SML na 1,0 úvazek	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
II.1.5.2.	Od roku 2017 bude zřízena pozice metodik asistentů (pedagoga a školních) pro SML, např. formou spolupráce s vytipovanou ZŠ	Aktivity spolupráce	Pozice metodik asistentů SML na 1,0 úvazek	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s aktéry	
II.1.5.3.	Zaměstnanci úřadu a SML zřizovaných škol či školských zařízení pojedou na studijní stáž do zahraničí sdílet přístupy zřizovatelů a vedení škol k začleňování dětí a žáků se SVP.	Aktivity spolupráce	Studijní stáž pro 12 osob do vybrané lokality (úřad, školy)	OP VVV	Realizace od 2019	Realizátor SML ve spolupráci s ASZ a s dalšími aktéry	

II.1.6. Opatření podporující osvětu veřejnosti v oblasti inkluzivního základního vzdělávání.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
II.1.6.1.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	
II.1.6.2.	Podpora odborné veřejnosti v oblasti inkluzivního vzdělávání (např. semináře)	Aktivity spolupráce	Semináře podle potřeb SML	OP VVV	Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s ASZ a s dalšími aktéry	

III. Žáci od 6 do 15 let věku mají k dispozici širokou škálu volnočasových a zájmových aktivit

Strategický cíl je zaměřen na věkovou kategorii odpovídající základnímu vzdělávání. Maximální počet žáků má možnost odpovídajícím způsobem trávit svůj volný čas, a tím jsou chráněni před působením rizikových vlivů. Cílem je umožnit co nejvyššímu počtu žáků realizovat se ve volném čase při vhodných volnočasových aktivitách a využít svůj potenciál k rozvoji své osobnosti pro další uplatnění ve společnosti. Chceme stabilizovat a rozšířit podnětné školní i mimoškolní prostředí, podporujeme rozvoj neformálních a preventivních aktivit zvláště při práci s cílovou skupinou žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.

Jsou podporovány aktivity NNO, které se věnují neformálnímu vzdělávání, volnočasovým aktivitám a sociální práci. NNO spolupracují se školami v systematickém přístupu k formálnímu i neformálnímu vzdělávání. Všechny činnosti podporují klíčové kompetence, gramotnost a školní úspěch žáků.

III.1. Specifický cíl: V Liberci je od roku 2017 zajištěna pro žáky od 6 do 15 let široká škála volnočasových a zájmových aktivit. Nízkoprahové a některé volnočasové aktivity jsou poskytovány žákům bezplatně.

III.1.1. Opatření zajišťující smysluplné trávení volného času se zaměřením na žáky ze sociokulturně nepodnětného prostředí.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
III.1.1.1.	Nadále bude zajištěn provoz všech současných NZDM v Liberci, která ročně navštěvuje minimálně 50 klientů z řad mládeže.	Aktivity spolupráce	Roční návštěva NZDM 50 klientů (15 let a více)	OP Z	Projektová žádost 2016 Realizace 2017 až 2019	LK ve spolupráci s NNO	
III.1.1.2.	Nadále bude zajištěn provoz všech současných NZDM v Liberci, která ročně navštěvuje minimálně 200 dětí.	Aktivity spolupráce	Roční návštěva NZDM 200 klientů (dětí)	Státní dotace na poskytování sociálních služeb KÚ a SML	Realizace od 2017	SML ve spolupráci s NNO	

III.1.2. Opatření zvyšující kapacity pro smysluplné trávení volného času žáků, zvláště žáků ze sociokulturně nepodnětného prostředí.

	Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
III.1.2.1.	V Liberci vzniknou v roce 2017 dvě nová NZDM v lokalitách ohrožených sociálně patologickými jevy (např. Fügnerova ulice, Františkov, Vratislavice)	Aktivity spolupráce	Roční kapacita nových NZDM bude 300 klientů	OP Z	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	LK ve spolupráci s NNO a DDM	
III.1.2.2.	Zmapovat rozmístění hřišť u ZŠ v Liberci, která jsou ve špatném stavu a zároveň v oblasti, kde není zajištěno smysluplné a bezplatné trávení volného času	Aktivity škol	Dokument s daty o všech hřištích u ZŠ v Liberci	SML	2019	SML	
III.1.2.3.	Hledat zdroje na obnovu vybraných hřišť. Hledat zdroje na provoz a plat správce opravených hřišť u ZŠ.	Aktivity škol	Obnovená hřiště se zajištěným provozem (materiálně technické zabezpečení i finance na platy správců)		2019	SML	

III.1.3. Opatření zvyšující kompetence Statutárního města Liberec v rámci primární prevence rizikového chování i smysluplného trávení volného času dětí a mládeže.

	Aktivita	Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
III.1.3.1.	Od roku 2017 bude posílena pozice protidrogového koordinátora města		Stanovení pracovního úvazku protidrogového koordinátora na 0,5 v roce 2017	SML	Od 2017	SML	

III.1.4. Opatření podporující spolupráci různých aktérů se základními školami se záměrem usnadnit žákům a jejich rodinám plnění povinné školní docházky.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
III.1.4.1.	Od školního roku 2017/2018 je v rámci sociálních služeb (NZDM, eventuálně formou SAS, Kontakt p. o. SML) doučováno 80 žáků v každém školním roce.	Aktivity spolupráce	Doučováno 80 žáků v každém školním roce	státní dotace na poskytování sociálních služeb KÚ, SML, OPZ	Realizace od 2017	SML ve spolupráci s NNO a školami	
III.1.4.2.	Od školního roku 2017/2018 je v rámci vzdělávacích služeb doučováno 40 žáků po dobu projektu.	Aktivity spolupráce	Doučováno 40 žáků po dobu projektu	OP VVV	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	SML ve spolupráci s NNO, školami a školskými zařízeními	
III.1.4.3.	Od školního roku 2017/2018 jsou rodiče zapojeni do zážitkových aktivit se žáky.	Aktivity spolupráce	15 ZŠ nebo NNO zapojuje rodiče do zážitkových aktivit se žáky	OP VVV	Školní rok 2017/2018	NNO, školy	
III.1.4.4.	Od školního roku 2017/2018 jsou pro rodiče pořádány workshopy o důležitosti vzdělávání.	Aktivity spolupráce	36 workshopů po dobu projektu	OP VVV	Realizace od školního roku 2017/2018	Kontakt p. o. SML	
III.1.4.5.	Příměstské tábory v době letních prázdnin se zaměřením na rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.	Aktivity spolupráce	Minimálně jeden tábor	OP VVV	Realizace od 2020	SML	

III.1.5. Opatření podporující osvětu veřejnosti v oblasti volnočasových aktivit ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
III.1.5.1.	Informační a osvětová kampaň	Aktivity spolupráce	Letáky, brožury	OP VVV, SML	Projektová žádost 2016 Realizace od 2017	Realizátor SML ve spolupráci s dalšími aktéry	

IV. Maximální počet žáků základních škol za spolupráce všech aktérů pokračuje na středním stupni vzdělání

V rámci strategického cíle se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování na středních školách. Jde především o spolupráci pedagogů základních a středních škol, při které budou sdíleny příklady dobré praxe. Dále je to možnost žáků základních škol navštívit střední školy a aktivně se seznámit s jejich prostředím za přítomnosti pedagogů středních škol.

IV.1. Specifický cíl: Od školního roku 2017/2018 jsou metodicky i jinak odborně podpořeni pedagogové ZŠ i SŠ v oblasti práce se žáky z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami a prostřednictvím pedagogů jsou podpořeni i žáci či studenti.

IV.1.1. Opatření navrhuje posílení odborných pozic na středních školách v Liberci.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
IV.1.1.1.	Koordinátorka IV obce a konzultantka IV ASZ navštíví pět vybraných ředitelů SŠ s cílem navázat spolupráci v oblasti podpory žáků v SVP.	Aktivity spolupráce	Počet oslovených ředitelů SŠ	SML a ASZ	Školní rok 2018/2019	SML a ASZ	
IV.1.1.2.	Podpora školních poradenských pracovišť ve zprostředkující a koordinující roli směrem k dalším subjektům vzdělávání v komunitě (PPP, logopedická péče, OSPOD, NNO, lékař atd.). Školy v Liberci pilotně ověří pozici koordinátor inkluze ve škole.	Aktivity spolupráce	Minimálně celkově: počet úvazků podle potřeb SŠ	OP VVV, Jiný zdroj	Realizace od ???	???	
IV.1.1.3.	Od roku 2017 bude zajištěna metodická podpora pro pedagogy ZŠ a SŠ pro oblast práce se žáky z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.	Aktivity škol	Metodická podpora pro pedagogy podle potřeb ZŠ a SŠ	OP VVV, Jiný zdroj	Realizace od ???	SŠ ve spolupráci se ZŠ	

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
IV.1.1.4.	Bude zajištěna metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti spolupráce se školními asistenty.	Aktivity škol	Metodická podpora pro počet pedagogů podle potřeb SŠ	OP VVV Jiný zdroj	Realizace od ???	???	

IV.1.2. Opatření podporující žáky ze sociokulturně nepodnětného prostředí ve středním vzdělávání.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
IV.1.2.1.	Od roku 2017 bude žákům nabídnuta možnost podpory ze strany MŠMT „Podpora sociálně znevýhodněným romským žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří“ (např. koordinátorem inkluze)	Aktivity škol	Oslovení žáci SŠ nebo studentů VOŠ podle jejich skutečného počtu	MŠMT	Realizace 2017 až 2019	Střední školy	

IV.1.3. Opatření navrhuující systémové změny.

Aktivita		Typ aktivity	Indikátory	Zdroje	Termín	Zodpovědnost	Aktuální stav
IV.1.3.1.	Podnět MŠMT na systémové řešení: zřízení a financování pozice kariérového poradce a koordinátora inkluze na základě zkušeností z projektu OP VVV Férové školy v Liberci	Aktivity spolupráce		MŠMT	2020 2022	SML – výstup projektu Férové školy v Liberci ASZ – výstup projektu Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami	

Aktivity „Infrastruktura pro vzdělávání“ jsou v rámci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání Liberecko na odkazu:
<http://www.podjestedi.cz/map-liberecko/investicni-priority-seznam-projektovych-zamer>

Podrobné informace o mateřských školách zřizovaných Statutárním městem Liberec jsou zveřejněny na odkazu:http://www.liberec.cz/files/prilohy/katalog-cinnosti-materskych-skol-2016_2017.pdf

Podrobné informace o základních školách zřizovaných Statutárním městem Liberec jsou zveřejněny na odkazu:http://www.liberec.cz/files/prilohy/katalog-cinnosti-zakladnich-skol-2016_2017.pdf

5. Implementační část

Popis řízení implementace MPI včetně řídicí a realizační struktury a komunikace nositele

Příprava MPI byla na úrovni vedení konzultována s náměstkem pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu SML a byla projednávána pod metodickým vedením lokálních konzultantů Agentury. Vedení PS Vzdělávání vytvořilo na základě schváleného Strategického plánu sociálního začleňování SML základní teze MPI, které byly diskutovány s relevantními aktéry v oblasti vzdělávání ve městě Liberci:

Základní a mateřské školy zřizované SML

Neziskové organizace, které projevily zájem zapojit se do projektových záměrů SML v oblasti KPSVL nebo které mají zájem realizovat v rámci KPSVL vlastní projekty

Lokální konzultant pro inkluzivní vzdělávání

Odbor školství a sociálních věcí SML

Krajský úřad Libereckého kraje (Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu a Odbor sociálních věcí)

Úřad práce Liberec

Po zpracování připomínek výše uvedených subjektů byl MPI finálně zpracován a předložen členům PS Vzdělávání k diskusi a ke schválení. MPI byl dále poskytnut k odbornému posouzení Agentuře. V poslední fázi byl předložen k odsouhlasení Radě a Zastupitelstvu SML.

Identifikace a řízení rizik MPI

Nedostatek finančních prostředků na realizaci aktivit MPI

Opatření na eliminaci rizik: průběžná komunikace s ŘO OP VVV a s Agenturou ve věci dotačních příležitostí, monitorování výzev OP VVV, důsledná příprava projektových žádostí ve vhodných vyhlášených výzvách, průběžné hodnocení realizace projektů v oblasti vzdělávání, monitorování projektů jednotlivých základních a mateřských škol, vzájemná informovanost a komunikace s NNO a dalšími organizacemi o projektech SML a dalších organizací s využitím informačních a komunikačních prostředků projektu.

Odpovědnost: Odbor školství a sociálních věcí SML, PS Vzdělávání

Nedostatek personálních kapacit pro realizaci aktivit projektů SML zejména v oblasti personální podpory škol, NNO a dalších organizací

Opatření na eliminaci rizik: spolupráce se studenty pedagogických oborů, spolupráce s Úřadem práce, inzerce na webových stránkách škol a organizací a SML, vysoká úroveň komunikace všech aktérů řízená městem a včasná informovanost škol a dalších zapojených organizací, včasná informovanost škol vůči SML o případných problémech v oblasti personálních kapacit

Odpovědnost: školy a zapojené organizace, zastřešující metodická podpora Odboru školství a sociálních věcí SML

Legislativní změny, změny podmínek dotací a již vyhlášených výzev, apod.

Opatření k eliminaci rizika: konzultace kroků s poskytovatelem dotace, účast zástupců na informačních seminářích, spolupráce s Agenturou a dalšími partnery.

Popis realizace partnerské spolupráce

Do tvorby MPI se zapojili tito aktéři:

SML (náměstek pro školství, sociální věci, cestovní ruch a kulturu, vedoucí oddělení školství, manažer SPSZ), Krajský úřad Libereckého kraje (Odbor sociálních věcí, Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu), MŠ Motýlek Liberec, ZŠ U Soudu Liberec, ZŠ Orlí Liberec,

MAS Podještědí, Člověk v tísní o.p.s., MAJÁK o.p.s., Centrum Kašpar, Kontakt, Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o. p. s., D.R.A.K. z. s., Středisko výchovné péče, Úřad práce ČR. Zapojení relevantních aktérů předpokládá SML na základě aktivit v rámci opatření, která jsou uvedena ve Strategické části MPI. Aktéři se budou podílet i na evaluaci a monitorování MPI.

Komunikace nositele k MPI

Zajištění informovanosti škol, rodičů, odborné i laické veřejnosti prostřednictvím komunikačních a informačních nástrojů:

jednotlivé školy: webové stránky, informační materiály pro rodiče, informační nástěnky škol, apod.

Odboru školství a sociálních věcí: informační e-maily, pravidelná metodická setkání pro vedení škol ve SML, webové stránky SML, budoucí informační kampaň SML ke KPSVL, apod. další organizace zapojené do realizace MPI.

Organizační schéma MPI

Úrovně řízení MPI:

- Lokální partnerství a Pracovní skupina Vzdělávání
- Odbor školství a sociálních věcí: vedoucí oddělení školství
- Manažer strategického plánování sociálního začleňování SML
- Projektové týmy KPSVL

Konzultační a metodická podpora: Agentura

Administrativní kapacita MPI: Pracovníci pro oblast vzdělávání Odboru školství a sociálních věcí SML, koordinátoři aktivit a další odpovědné osoby projektů SML v oblasti vzdělávání, povinně zřizované projektové týmy KPSVL, PS Vzdělávání při KPSVL a partnerské subjekty.

Monitorování a hodnocení plnění MPI

Evaluace plánu bude z úrovně SML probíhat jednou ročně dle závazných postupů MPI.

Podklady pro roční evaluaci plánu bude zástupce SML shromažďovat od relevantních subjektů zapojených do realizace MPI průběžně (jednou za půl roku). Odpovědným subjektem bude Odbor školství a sociálních věcí SML, shromažďování podkladů a dat budou provádět zástupci města ve spolupráci se členy PS Vzdělávání a také s realizátorem projektů pro oblast vzdělávání. Evaluace bude probíhat na všech základních a mateřských školách, v neziskových a dalších organizacích, které budou zapojeny do aktivit MPI formou dotazníkového šetření jednou ročně. O výsledcích šetření bude po jejich zpracování informovat vedení PS Vzdělávání pověřený pracovník SML. Vedení PS Vzdělávání bude pravidelně informovat členy PS a ostatní aktéry KPSVL o průběžných i celkových ročních výsledcích evaluace MPI.

6. Vyjádření zastupitelstva SML

VÝPIS USNESENÍ
Z 3. ZASEDÁNÍ
ZASTUPITELSTVA MĚSTA LIBEREC,
KONANÉHO 28. 3. 2019

USNESENÍ Č. 99/2019

Místní plán inkluze města Liberec pro období 2019–2021

Stručný obsah: Na základě dokumentu Memorandum o spolupráci mezi odborem pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR a statutárním městem Liberec vznikl původní dokument Strategický plán sociálního začleňování pro statutární město Liberec (2016–2019). Součástí dokumentu, přílohou číslo 5.4, je Místní plán inkluze města Liberce (MPI). Na základě obou dokumentů SML čerpá finanční prostředky z fondů EU v režimu Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám. Díky MPI pro období 2016 až 2019 získalo SML finanční prostředky na projekt Férové školy v Liberci.

Zastupitelstvo města po projednání

schvaluje

revidovaný Místní plán inkluze města Liberec pro období 2019–2021,

a ukládá

zajistit informování odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (dále jen „ASZ“) o usnesení zastupitelstva města,

P: Langr Ivan, PhDr., Mgr. - náměstek primátora pro kulturu, školství, sociální věci a cestovní ruch
T: 30. 4. 2019

Ing. Jaroslav Zámečník, CSc. v. r.
primátor

Ing. Zbyněk Karban v. r.
náměstek primátora

Za správnost odpovídá:

Iva Pourová
vedoucí organizačního oddělení

Liberec 9. dubna 2019

7. Seznam příloh:

Příloha č. 1 Změny v kapitole 2.5. SWOT analýza

Příloha č. 2 Změny v kapitole 4. Strategická část

Příloha č. 7b Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 5.0

Vyjádření Odboru pro sociální začleňování (Agentury) Úřadu vlády ČR
k Místnímu plánu inkluze ve vzdělávání města Liberce

(VZOR)

verze 5.0

Žadatel o vyjádření stanoviska obec:

Statutární město Liberec

Místní plán inkluze ve vzdělávání (MPI) schválen dne:

28. března 2019

Odbor (Agentura) pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (dále jen Agentura) potvrzuje, že uvedený Místní plán inkluze ve vzdělávání, který je platnou přílohou Strategického plánu pro sociální začleňování pro lokalitu Liberec schváleného zastupitelstvem města Liberec dne 24. 11. 2016, je v souladu s/se:

1. potřebami místního systému vzdělávání a zohledňuje potřeby zúčastněných aktérů v oblasti vzdělávání;
2. platnou legislativou a je založen na inkluzivních principech v oblasti vzdělávání;
3. strategickými dokumenty MŠMT v oblasti vzdělávání, zejména strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Dlouhodobým záměrem rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky na období 2014-2020 a Akčním plánem pro inkluzivní vzdělávání 2016-2018;
4. zaměřením operačních programů relevantních pro Koordinovaný přístup v sociálně vyloučených lokalitách (Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání, Integrovaný regionální Operační program a Operační program Zaměstnanost) a současně žádný z uvedených cílů a navržených opatření není diskriminační.

Vyjádření za Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR potvrzuje:

Dne 2. května 2019

Příjmení, jméno: Mgr. Beňák David, DiS.

Funkce: ředitel Odboru pro sociální začleňování

Podpis:

